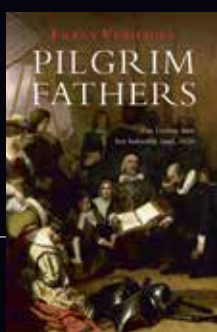

New England na de Pilgrims

Nieuwe groepen emigranten arriveren in Amerika

Pilgrim Fathers van Frans Verhagen vertelt het historische verhaal van de Pilgrim Fathers. Leiden, 1620. Een groep elf jaar eerder uit Engeland gevluchte puriteinen maakt zich zorgen: hoe kunnen zij hun geloof zuiver houden in het libertijnse Nederland? Ze besluiten de oceaan over te steken, om in de Nieuwe Wereld een nieuw bestaan op te bouwen. Ze stichten de kolonie Plymouth. Dit fragment gaat over de jaren erna, waarin nieuwe groepen emigranten in Amerika arriveerden.

Fragment

Dit is een fragment uit *Pilgrim Fathers*. Van *Leiden naar het beloofde land, 1620* van Frans Verhagen. Dit boek verscheen in maart 2020 bij uitgeverij Omniboek.

Alles werd anders, voor Plymouth, voor New England en voor Amerika, toen in maart 1629 in Londen investeerders de Massachusetts Bay Company oprichtten en de meer commercieel ingestelde kolonisten stuurden die New England zouden gaan domineren. Puriteinen zagen hun kans schoon het hen vijandig gezinde Engeland te ontvluchten. Het aantreden van koning Charles I in 1625 en diens benoeming drie jaar later van een agressieve anglicaanse bisschop, William Laud, zette hen op scherp. Het begon er al mee dat Charles I getrouwd was met de katholieke Henriette uit Frankrijk, daarna versterkte het gedrag van Laud het puriteinse wantrouwen. Laud herintroduceerde allerlei rooms-katholieke gebruiken in de staatskerk en probeerde de geloofspraktijk van de puriteinen de kop in te drukken. Voor de stroom van migranten die nu op gang kwam was het nieuwe regime de belangrijkste, zij het niet de enige reden om te vertrekken. Ze geloofden dat onder deze koning de vrije uitoefening van hun geloof niet mogelijk was. Net als de Pilgrims kwamen deze immigranten met een hoger doel dan simpelweg een kolonie te stichten. Ze wilden hun idealen in de praktijk brengen, een experiment aangaan dat het ideaal van 'echt christelijk leven' moest benaderen.

Scholen makreel en bessen

Op 29 juni 1629 arriveerde een voorbereidende groep onder leiding van Francis Higginson in Salem, een nederzetting van krap zes huizen die drie jaar tevoren was opgezet door vissers. De eerste verslagen waren enthousiast geweest, zowel over

de scholen makreel als over het weer, de bessen, noten en andere voedingsmiddelen. De nieuwe kolonisten waren goed georganiseerd, in elk geval beter dan hun voorgangers tien jaar eerder. Ze kwamen in zes schepen met in totaal zo'n driehonderd passagiers, vee, paarden en behoorlijk wat voorraden. Maar ook de hoge verwachtingen van deze puriteinen werden behoorlijk bijgesteld nadat ze een winter in New England hadden meegemaakt. In grote haast moesten ze voor al die mensen onderdak bouwen, net als in Plymouth was die eerste winter er een met veel zieken en doden, onder wie Higginson zelf.

De belangrijkste nieuwe groep arriveerde in de lente en vroege zomer van 1630: een complete vloot met puriteinse families en hun aanhang, in totaal wel zevenhonderd mannen, vrouwen en kinderen. Het was het begin van een uittocht die twintig jaar zou duren, een direct gevolg van revolutie en terreur in Engeland. Het ging om grote aantallen: alleen al tussen 1630 en 1640 arriveerden 20.000 kolonisten in New England. Deze zogenoemde Great Migration, een van de vele volksverhuizingen naar en binnen Amerika met deze naam, liep pas wat terug toen in 1641 in Engeland de burgeroorlog begon. De groep die in 1630 aankwam, stond onder leiding van John Winthrop. Deze krachtige persoonlijkheid redeneerde dat Engeland een verloren zaak was voor burgers zoals hij, en dat de kolonies een beter alternatief boden, maar alleen als ze een strikt geloof hanteerden, niet de halfwassen vorm van de Church of England.

De aankomst van John Winthrop in Salem in 1630. Bron: New York Public Library.

Voorbeeld stellen

Hoewel Winthrop de geloofsbeleving in Engeland verwierp, verzekerde hij keer op keer dat hij geen separatist was zoals de eerste Pilgrims. Hij wilde zich niet losmaken van Engeland, hij wilde juist een voorbeeld stellen, laten zien hoe het ook kon. Eenmaal in New England voegden de nieuwe gemeentes zich naar het voorbeeld van Plymouth. Dat wil zeggen: ze hadden allemaal een convenant dat alle leden onderschreven, elke gemeente koos zijn eigen voorgangers, liet alleen goed gekwalificeerde nieuwe leden toe en sloot mensen uit die niet bereid waren zich aan hun werkwijze aan te passen, er was weinig ruimte voor afwijkende meningen of praktijken. Van Winthrop is de uitspraak: 'We must consider that we shall be as a city upon a hill, the eyes of all people are upon us.' De strekking ervan is dat de kolonisten hun opdracht in de wildernis zagen als een aanval op het gecorrumpeerde christendom.

Volgens de historicus Perry Miller gingen de puriteinen niet naar Amerika om te vluchten, maar om een modelsamenleving op te zetten als voorbeeld voor gelovigen elders. Het beeld van een stad op een heuvel, lichten en kaarsen die de weg wijzen, was een bekend thema in het Engeland van die tijd. Winthrop noteerde in zijn dagboek hoe blij hij was dat de pokken de indianen in een

omtrek van 300 kilometer hadden uitgeroeid, 'zodat God op deze manier ons recht op deze plek heeft duidelijk gemaakt'. We zagen al dat Bradford een soortgelijke observatie had verwoord. Het idee van een God gedreven missie, inclusief de goddelijke steun van een pokkenplaag, zat er al vroeg in bij de Amerikanen en leeft tot op de dag van vandaag.

Overigens was Winthrop een praktisch man die weinig zag in de plek waar Salem gebouwd was. Al snel vertrok hij met zijn gevolg naar de 50 kilometer zuidwaarts gelegen baai van de Charles. Winthrop was wel slim genoeg geweest om het charter waaronder ze werkten mee te nemen naar New England en gebruik te maken van het gegeven dat er geen plaats van ondertekening in stond. Zodra ze waren aangekomen namen de puriteinen afstand van dat charter, door zichzelf een natuurrecht toe te kennen dat hun toestond om zichzelf te organiseren met een eigen vorm van overheidsbestuur. Het was duidelijk illegaal, maar Charles I vond het wel goed. Het zou een Amerikaanse gewoonte worden: kijken wat het lijden kon als ze zich verzetten tegen koninklijk beleid dat in strijd was met hun belangen. De strijd om de onafhankelijkheid in 1776 zou het einde zijn van een vergelijkbaar traject. ■

Portret van de puriteinse leider John Winthrop. Schilder onbekend, gemaakt rond 1800, naar een schilderij van Winthrop uit 1630. Bron: National Portrait Gallery.